C/2026/4078

24.7.2026

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Ιουνίου 2026

σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της επαναφοράς του ελέγχου των συνόρων από την Ιταλία στα χερσαία σύνορά της με τη Σλοβενία σύμφωνα με το άρθρο 27α παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(C/2026/4078)

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση παρέχει στους πολίτες της χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (κωδικοποίηση) ([1]), ένα κράτος μέλος, όταν αντιμετωπίζει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, μπορεί να επαναφέρει κατ' εξαίρεση και προσωρινά τον έλεγχο των συνόρων σε όλα τα εσωτερικά του σύνορα ή σε συγκεκριμένα μέρη τους. Αυτό θα πρέπει να γίνεται μόνον ως μέτρο έσχατης ανάγκης και η εμβέλεια και η διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου των συνόρων θα πρέπει να περιορίζονται στον απολύτως απαραίτητο βαθμό για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής που διαπιστώνεται.

(3) Το άρθρο 25α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι, όταν ένα κράτος μέλος προτίθεται να επαναφέρει τον έλεγχο των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα για την αντιμετώπιση προβλέψιμης σοβαρής απειλής, πρέπει να κοινοποιήσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη τη σχεδιαζόμενη επαναφορά του ελέγχου αυτού το αργότερο εντός 4 εβδομάδων πριν από τη σχεδιαζόμενη επαναφορά του ελέγχου των συνόρων στα σύνορα ή το συντομότερο δυνατόν, όταν οι περιστάσεις που επιτάσσουν την επαναφορά του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα γίνονται γνωστές στο κράτος μέλος λιγότερο από 4 εβδομάδες πριν από τη σχεδιαζόμενη επαναφορά.

(4) Το άρθρο 27α παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν απαιτεί από την Επιτροπή, μετά την παραλαβή κοινοποιήσεων που υποβάλλονται σχετικά με παράταση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα βάσει του άρθρου 25α παράγραφος 4, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα για περισσότερους από 12 μήνες συνολικά για τους ίδιους λόγους, να εκδίδει γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του εν λόγω ελέγχου των συνόρων.

(5) Το πλαίσιο για την επαναφορά και την παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα αναθεωρήθηκε ουσιαστικά με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1717 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 10 Ιουλίου 2024. Ως εκ τούτου, η έναρξη όλων των προθεσμιών του τίτλου III κεφάλαιο II του κώδικα συνόρων του Σένγκεν υπολογίστηκε από την εν λόγω ημερομηνία.

(6) Με επιστολή της 18ης Νοεμβρίου 2024, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν την επαναφορά του ελέγχου των συνόρων, βάσει του άρθρου 25α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, στα εσωτερικά σύνορα με τη Σλοβενία για περίοδο έξι μηνών, από τις 19 Δεκεμβρίου 2024 έως τις 18 Ιουνίου 2025.

(7) Με επιστολή της 16ης Μαΐου 2025, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν την παράταση της εν λόγω επαναφοράς για πρόσθετη περίοδο έξι μηνών, από τις 19 Ιουνίου 2025 έως τις 18 Δεκεμβρίου 2025.

([1]) ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1717 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (ΕΕ L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) Με επιστολή της 18ης Νοεμβρίου 2025, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν την περαιτέρω παράταση της εν λόγω επαναφοράς για περίοδο έξι μηνών, από τις 19 Δεκεμβρίου 2025 έως τις 18 Ιουνίου 2026.

(9) Στις 6 Μαρτίου 2026 και σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η Ιταλία υπέβαλε έκθεση για την επαναφορά και την παράταση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα, η οποία κάλυπτε την περίοδο μεταξύ 21ης Οκτωβρίου 2023 και 18ης Δεκεμβρίου 2025.

(10) Η Ιταλία συμπεριλήφθηκε στον διαρθρωμένο διάλογο της Επιτροπής σχετικά με την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Μετά την παραλαβή της κοινοποίησης της Ιταλίας για παράταση, ο εν λόγω διαρθρωμένος διάλογος συνεχίστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 27α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(11) Η τρέχουσα κατάσταση στα εσωτερικά σύνορα περιγράφεται στην έκθεση, της 23ης Απριλίου 2025, για την κατάσταση του Σένγκεν ([3]) και συζητείται τακτικά στο Συμβούλιο Σένγκεν.

(12) Μετά την παραλαβή κοινοποιήσεων που υποβάλλονται σχετικά με παράταση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα βάσει του άρθρου 25α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα για 12 μήνες συνολικά, η Επιτροπή εκδίδει γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του εν λόγω ελέγχου των συνόρων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 27α παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η υποχρέωση αυτή γεννήθηκε με την παραλαβή της κοινοποίησης παράτασης του ελέγχου των συνόρων σε όλα τα εσωτερικά χερσαία σύνορα, στις 16 Μαΐου 2025.

(13) Κατόπιν αξιολόγησης όλων των ως άνω κοινοποιήσεων, οι οποίες συμπληρώθηκαν με τις πληροφορίες που παρέσχε η Ιταλία στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης και με άλλα επίσημα έγγραφα, τα οποία είναι διαθέσιμα στο κοινό, η Επιτροπή εκδίδει την παρούσα γνώμη.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

I. ΤΥΠΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(14) Στο πλαίσιο των κοινοποιήσεων, ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιβάλλει στα κράτη μέλη διάφορες τυπικές υποχρεώσεις.

(15) Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι η Ιταλία κοινοποίησε την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, καθώς και τις παρατάσεις του, εντός των προθεσμιών του άρθρου 25α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, δηλαδή το αργότερο εντός 4 εβδομάδων πριν από την έναρξη ισχύος της επαναφοράς ή της παράτασης του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(16) Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι τελευταίες κοινοποιήσεις πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το υπόδειγμα που καθορίστηκε για τον σκοπό αυτό με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/315 της Επιτροπής ([4]).

(17) Μετά τις κοινοποιήσεις, η Επιτροπή έλαβε πρόσθετα λεπτομερή επιχειρησιακά δεδομένα από τις ιταλικές αρχές στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης σχετικά με την παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(18) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η έκθεση σχετικά με την επαναφορά και την παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, βάσει του άρθρου 33 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, έπρεπε να υποβληθεί στις 19 Δεκεμβρίου 2025 (κατά τη λήξη της περιόδου των 12 μηνών), αλλά υποβλήθηκε στις 6 Μαρτίου 2026.

([3]) COM(2025) 185 final.

([4]) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/315 της Επιτροπής, της 14ης Φεβρουαρίου 2025, σχετικά με τον καθορισμό υποδείγματος για την κοινοποίηση προσωρινής επαναφοράς ή παράτασης του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα (ΕΕ L, 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

II. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η θέση των ιταλικών αρχών

(19) Οι ιταλικές αρχές επικαλούνται σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια. Η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα συμβάλλει στη μείωση των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων υπηκόων τρίτων χωρών και στην αντιμετώπιση του κινδύνου διείσδυσης τρομοκρατών στις μεταναστευτικές ροές κατά μήκος της βαλκανικής οδού.

(20) Όσον αφορά την κατάσταση της ασφάλειας, οι ιταλικές αρχές αναφέρονται στις εξελίξεις που συντελούνται στον εν λόγω τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων του συνεχιζόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και της κατάστασης στη Μέση Ανατολή, τα οποία ενδέχεται να έχουν άμεσες επιπτώσεις στην ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν, και ιδίως στην ιταλική επικράτεια.

(21) Αυτός ο κίνδυνος για την ασφάλεια επιδεινώθηκε περαιτέρω από το Παγκόσμιο Ιωβηλαίο της Καθολικής Εκκλησίας, το οποίο ξεκίνησε στις 24 Δεκεμβρίου 2024 και προσέλκυσε στη Ρώμη μεγάλο αριθμό προσκυνητών και τουριστών από ολόκληρο τον κόσμο, καθώς και από τους χειμερινούς Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες που διοργάνωσε η Ιταλία τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2026 και κατά τη διάρκεια των οποίων διάφορες τοποθεσίες και συμμετέχοντες αθλητές και δημόσια πρόσωπα από ολόκληρο τον κόσμο μπορούσαν να αποτελέσουν στόχο εξτρεμιστικής βίας.

(22) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν τα εξής:

— τον κίνδυνο οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις να τροφοδοτήσουν παράνομες μεταναστευτικές ροές, στις οποίες ενδέχεται να παρεισφρήσουν ριζοσπαστικοποιημένα άτομα·

— τη διαπερατότητα της βαλκανικής οδού, μέσω της οποίας ξένοι μαχητές που επιστρέφουν από πεδία συγκρούσεων μπορούν να εισέλθουν στον χώρο Σένγκεν, με βάση την αξιολόγηση της Επιτροπής Στρατηγικής Αντιτρομοκρατικής Ανάλυσης·

— την ισχυρή παρουσία εγκληματικών δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών στα σύνορα Ιταλίας-Σλοβενίας και την ανάγκη ενίσχυσης των προληπτικών μέτρων και του ελέγχου των εισόδων.

(23) Οι ιταλικές αρχές αναφέρουν σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά τη σύλληψη προσώπων για τα οποία έχει εισαχθεί καταχώριση στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS), καθώς και σημαντικά αποτελέσματα των ερευνών για παράνομη διακίνηση μεταναστών, τα οποία προέκυψαν από την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Στα σύνορα Ιταλίας–Σλοβενίας, κατά την περίοδο από την 21η Οκτωβρίου 2023 έως την 1η Μαρτίου 2026, ταυτοποιήθηκαν 401 πρόσωπα βάσει καταχώρισης στο SIS σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]), ενώ συνελήφθησαν συνολικά 594 πρόσωπα, εκ των οποίων 260 για υποβοήθηση της παράνομης μετανάστευσης και 334 για άλλα εγκλήματα. Επιπλέον, κατά την ίδια περίοδο, οι ιταλικές αρχές εντόπισαν 10 100 άτομα που διέσχισαν αντικανονικά τα σύνορα, εκ των οποίων 3 791 υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας και σε 5 468 απαγορεύθηκε η είσοδος.

(24) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν την αυξημένη ευελιξία, την ικανότητα παρακολούθησης και τη διαθεσιμότητα πληροφοριών που εξασφαλίζει στις αρχές επιβολής του νόμου η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, η οποία επιτρέπει δραστηριότητες συνοριακού ελέγχου.

(25) Οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους διακινητές ανθρώπων και τις μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις.

(26) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν ότι η συνεργασία για την επανεισδοχή μεταξύ Ιταλίας και Σλοβενίας δεν αποφέρει από μόνη της επαρκή αποτελέσματα, επικαλούμενες τον χαμηλό αριθμό αποτελεσματικών επανεισδοχών.

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

(27) Οι ιταλικές αρχές διατείνονται ότι ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα βασίζεται σε ανάλυση κινδύνου και πραγματοποιείται με στοχευμένο τρόπο προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπός του στη διασυνοριακή κυκλοφορία εμπορευμάτων και προσώπων.

(28) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν ότι, στο πλαίσιο των συνοριακών ελέγχων, αρνήσεις εισόδου εκδίδονται μόνο για λόγους που συνδέονται με διαπιστωθείσα απειλή.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(29) Οι ιταλικές αρχές εισέφεραν πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες πτυχές των σοβαρών απειλών που εντοπίστηκαν για την εσωτερική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, καθώς και επιχειρήματα για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της επαναφοράς του συνοριακού ελέγχου.

(30) Μολονότι η δύσκολη παγκόσμια κατάσταση στον τομέα της ασφάλειας μπορεί να εγείρει σοβαρές ανησυχίες για την εθνική ασφάλεια των κρατών μελών, οι κοινοποιήσεις δεν παρέχουν επαρκείς πληροφορίες που να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο το παγκόσμιο περιβάλλον ασφάλειας επηρεάζει ειδικά την Ιταλία, ιδίως στα σύνορά της με τη Σλοβενία, παρά τον υψηλό αριθμό προσώπων που ταυτοποιούνται βάσει καταχώρισης στο SIS σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 3 ή 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 με σκοπό την καταπολέμηση ποινικών αδικημάτων και την πρόληψη απειλών για τη δημόσια ασφάλεια, καθώς και σοβαρών απειλών για την εσωτερική ή εξωτερική εθνική ασφάλεια.

(31) Αν και τα χερσαία σύνορα Ιταλίας–Σλοβενίας αποτελούν μέρος της βαλκανικής οδού, κατά μήκος της οποίας μετακινούνται πολλοί παράτυποι μετανάστες, παραμένει ασαφές πώς πραγματώνονται οι κίνδυνοι που συνδέονται με το έτος του Παγκόσμιου Ιωβηλαίου της Καθολικής Εκκλησίας ή τους χειμερινούς Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες ειδικά στα σύνορα Ιταλίας–Σλοβενίας, σε σύγκριση με άλλα εσωτερικά σύνορα της Ιταλίας.

(32) Η Ιταλία βρίσκεται αντιμέτωπη με μια περίπλοκη μεταναστευτική κατάσταση. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι οι ιταλικές αρχές έχουν εκφράσει εύλογες ανησυχίες όσον αφορά τον κίνδυνο παρείσφρησης μελών τρομοκρατικών ομάδων σε μεταναστευτικές ροές και τη σχέση με το οργανωμένο έγκλημα στους τομείς της εμπορίας ναρκωτικών και ανθρώπων, καθώς και της παράνομης διακίνησης μεταναστών.

(33) Η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα μπορεί να συμβάλει στη σύλληψη τρομοκρατών, διακινητών μεταναστών ή υπόπτων για άλλες μορφές οργανωμένου εγκλήματος, όπως θα μπορούσε να το πράξει και κάθε άλλη μορφή αστυνομικών ελέγχων εντός της επικράτειας και ιδίως στις παραμεθόριες περιοχές. Ωστόσο, οι ιταλικές αρχές δεν έχουν παράσχει πληροφορίες σχετικά με τη συχνότητα με την οποία η απειλή αυτή υλοποιήθηκε ή εντοπίστηκε στο πλαίσιο της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(34) Στις κοινοποιήσεις παρέχεται περιορισμένη μόνο ανάλυση των λόγων για τους οποίους τα εναλλακτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών ελέγχων σε παραμεθόριες περιοχές και της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας, δεν επαρκούν για να υποκαταστήσουν την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα και των νομικών και/ή πρακτικών εμποδίων που πρέπει να αρθούν προκειμένου ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα να αντικατασταθεί από εναλλακτικά μέτρα.

(35) Στις κοινοποιήσεις δεν απαριθμούνται συγκεκριμένοι λόγοι για την επιλογή του γεωγραφικού και χρονικού πεδίου εφαρμογής της απόφασης επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Δεν παρέχεται καμία εξήγηση ως προς τους λόγους για τους οποίους φαίνεται καταλληλότερη η εξάμηνη διάρκεια αντί κάποιας συντομότερης. Μολονότι η Επιτροπή σημειώνει ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι ιταλικές αρχές άπτονται ειδικά της τοποθεσίας των συνόρων Σλοβενίας–Ιταλίας στο τέλος της οδού των Δυτικών Βαλκανίων, δεν παρασχέθηκε καμία εξήγηση που να διακρίνει τις μεταναστευτικές απειλές και τις απειλές κατά της ασφάλειας στα εν λόγω σύνορα από παρόμοιες απειλές στα λοιπά εσωτερικά σύνορα της Ιταλίας, όπου δεν κρίθηκε αναγκαία η επαναφορά του ελέγχου.

(36) Μολονότι κατά τους ελέγχους μπορεί να δίνεται έμφαση στις προϋποθέσεις εισόδου που αφορούν τη δημόσια ασφάλεια και την εσωτερική ασφάλεια, ο αριθμός των αντικανονικών υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος φαίνεται να υποδηλώνει ότι, παρ' όλα αυτά, κατά τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα λαμβάνονται υπόψη και άλλες προϋποθέσεις εισόδου. Αυτό επιβεβαιώνεται επίσης από το γεγονός ότι η Ιταλία επικαλείται την παράνομη μετανάστευση και τις μη επιτρεπόμενες δευτερογενείς μετακινήσεις ως πρόσθετο λόγο για την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(37) Οι μη επιτρεπόμενες δευτερογενείς μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών μπορούν να αποτελέσουν λόγο επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, εάν οι εν λόγω μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις συνιστούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αναφέρεται ειδικά στην κατάσταση κατά την οποία αιφνίδιες και μεγάλης κλίμακας μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών μεταξύ των κρατών μελών ασκούν σημαντική πίεση στους συνολικούς πόρους και τις ικανότητες των καλά προετοιμασμένων αρμόδιων αρχών, και η οποία ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

(38) Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι η κατάσταση της μετανάστευσης έχει βελτιωθεί σημαντικά στην Ένωση. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής παρατήρησε απότομη μείωση των παράνομων διελεύσεων των συνόρων το 2024, μεταξύ άλλων και κατά μήκος της οδού των Δυτικών Βαλκανίων. Αυτή η πτωτική τάση συνεχίστηκε το 2025, λόγω των αυξημένων συλλογικών προσπαθειών για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, και δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά στην επαναφορά από την Ιταλία του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Το 2025, σύμφωνα με την έκθεση για την ολοκληρωμένη επίγνωση και ανάλυση καταστάσεων της ΕΕ, ο συνολικός αριθμός των μη επιτρεπόμενων διελεύσεων των συνόρων κατά μήκος της οδού των Δυτικών Βαλκανίων μειώθηκε για τρίτο κατά σειρά έτος, κατά 41 % (12 687 το 2025 σε σύγκριση με 21 637 το 2024). Αυτό υποδηλώνει ότι η πίεση στα σύνορα Σλοβενίας–Ιταλίας δεν είναι πιθανό να παραμείνει η ίδια.

(39) Η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα δεν μεταβάλλει τις υποχρεώσεις που υπέχει η Ιταλία βάσει των εφαρμοστέων κανόνων του ενωσιακού δικαίου για το άσυλο και την επιστροφή. Η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό μη επιτρεπόμενων διελεύσεων των συνόρων προς το έδαφος ενός κράτους μέλους, να διευκολύνει την ταχεία επανεισδοχή στα εσωτερικά σύνορα και να διασφαλίσει τον άμεσο εντοπισμό μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία, με αποτέλεσμα να μπορούν να εφαρμοστούν ορθά οι κανόνες του κανονισμού του Δουβλίνου ([6]) σχετικά με την κατανομή της ευθύνης για την εξέταση αίτησης ασύλου.

(40) Στα 13 από τα 57 σημεία διέλευσης των συνόρων κατά μήκος των σλοβενικών συνόρων, ο έλεγχος των συνόρων πραγματοποιείται με στατικό και όχι με δυναμικό τρόπο.

(41) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι ανθρώπινοι πόροι που κινητοποιούνται στα εσωτερικά σύνορα δεν μπορούν, εξ αυτού του λόγου, να αναπτυχθούν στα εξωτερικά σύνορα της Ιταλίας ή να διατεθούν για την επιχειρησιακή εφαρμογή εναλλακτικών μέτρων.

III. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η θέση των ιταλικών αρχών

(42) Οι ιταλικές αρχές αναφέρουν στενή αστυνομική συνεργασία με όλα τα γειτονικά κράτη μέλη. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής ανταλλάσσονται, μεταξύ άλλων, επιχειρησιακές πληροφορίες σε μηνιαίες τεχνικές συνεδριάσεις, στις οποίες συμμετέχουν η Αυστρία, η Κροατία και η Σλοβενία. Κοινές περιπολίες στα εσωτερικά σύνορα με τη Σλοβενία πραγματοποιούνται αρκετές φορές τον μήνα, με συνολικά 226 κοινές περιπολίες το 2025 (έως τις 2 Νοεμβρίου), με τις οποίες παρεμποδίστηκε η παράνομη είσοδος 414 υπηκόων τρίτων χωρών.

(43) Από τον Νοέμβριο του 2023 έχουν αναπτυχθεί και προχωρήσει ταχέως νέες πρωτοβουλίες της Ιταλίας για την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο. Στις 20 Ιανουαρίου 2025 υπεγράφη τριμερές μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ της Σλοβενίας, της Κροατίας και της Ιταλίας, με το οποίο οι εν λόγω χώρες συμφώνησαν να αναπτύξουν κοινές περιπολίες, με δεδηλωμένο στόχο την εξάλειψη της ανάγκης επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Κοινές περιπολίες στα εσωτερικά σύνορα με τη Σλοβενία πραγματοποιούνται αρκετές φορές τον μήνα, με συνολικά 255 κοινές περιπολίες το 2025 και 27 το 2026 (έως τις 22 Φεβρουαρίου), με τις οποίες παρεμποδίστηκε η μη επιτρεπόμενη διέλευση των συνόρων από 486 υπηκόους τρίτων χωρών το 2025 και 46 το 2026 (έως τις 22 Φεβρουαρίου).

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31).

(44) Έχει σημειωθεί ταχεία πρόοδος όσον αφορά την καθιέρωση τριμερών περιπολιών στα εξωτερικά σύνορα της Κροατίας με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στο πλαίσιο του τριμερούς μνημονίου συνεννόησης του 2025. Οι πρώτες πιλοτικές περιπολίες ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 2025, στο πλαίσιο των οποίων μικτές περιπολίες διενεργούν συνοριακούς ελέγχους και επιτήρηση των συνόρων, ενώ παράλληλα συνεργάζονται για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών. Οι τριμερείς περιπολίες είχαν προγραμματιστεί να διαρκέσουν έως τις 12 Δεκεμβρίου 2025 και να επανεκκινήσουν την άνοιξη του 2026, κάτι που τελεί επί του παρόντος υπό συζήτηση. Με αυτή την τριμερή σύνθεση πραγματοποιούνται μηνιαίες τεχνικές συνεδριάσεις για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών με σκοπό την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης κατά μήκος της βαλκανικής οδού.

(45) Η Ιταλία έχει συνάψει συμφωνία επανεισδοχής με τη Σλοβενία, αλλά σημειώνει ότι αυτή δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά, δεδομένου ότι ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που γίνονται εκ νέου δεκτοί είναι χαμηλός σε σύγκριση με τον αριθμό των προσώπων που είναι επιλέξιμα για επανεισδοχή. Η Ιταλία υποστηρίζει ότι, εάν βελτιωθεί η συνεργασία για την επανεισδοχή, αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικό αποτρεπτικό μέσο έναντι των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων υπηκόων τρίτων χωρών. Προς τον σκοπό αυτόν, η Ιταλία εισήγαγε τις αναγκαίες τροποποιήσεις στο εθνικό της δίκαιο ώστε να καταστεί δυνατή η σύναψη πρακτικών ρυθμίσεων για την εφαρμογή της διαδικασίας μεταφοράς βάσει του άρθρου 23α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, αναθέτοντας στο περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο την αρμοδιότητα επί της προσφυγής κατά του μέτρου μεταφοράς ([7]). Οι ιταλικές αρχές προτίθενται να συνεργαστούν στενά με τις σλοβενικές αρχές για να σημειώσουν πρόοδο όσον αφορά την επιχειρησιακή εφαρμογή της διαδικασίας μεταφοράς.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(46) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ενεργό εφαρμογή από την Ιταλία εναλλακτικών μέτρων που συνοδεύουν και περιορίζουν τον αντίκτυπο της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Ειδικότερα, σημειώνει τα αποτελέσματα των κοινών περιπολιών στα σύνορα Ιταλίας–Σλοβενίας.

(47) Η Ιταλία έχει συμμετάσχει ενεργά στις δραστηριότητες της Ευρωπόλ για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και της παράνομης διακίνησης μεταναστών, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κέντρου κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών, της ειδικής ομάδας EMPACT για τα Δυτικά Βαλκάνια και της επιχειρησιακής ειδικής ομάδας (OTF) ZEBRA.

(48) Η Ιταλία συμμετέχει ενεργά στην περιφερειακή συνεργασία για τη μετανάστευση και την ασφάλεια. Αντιμετωπίζει προδραστικά τις μεταναστευτικές προκλήσεις στις χώρες καταγωγής και διέλευσης μέσω διαφόρων διμερών μέτρων, καθώς και μέσω της ενεργού συμμετοχής σε επιχειρήσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της προσέγγισης με βάση το σύνολο της διαδρομής, που καλύπτει την οδό των Δυτικών Βαλκανίων.

(49) Η Ιταλία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας των συνοριακών και αστυνομικών αρχών, μεταξύ άλλων με την καθιέρωση τριμερών περιπολιών στα εξωτερικά σύνορα Σένγκεν στο πλαίσιο του τριμερούς μνημονίου συνεννόησης μεταξύ της Σλοβενίας, της Κροατίας και της Ιταλίας, της 20ής Ιανουαρίου 2025. Οι πρωτοβουλίες αυτές χρησιμεύουν ως παραδείγματα επιτυχημένων εναλλακτικών μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ανησυχιών για τη μετανάστευση και την ασφάλεια.

(50) Η συμφωνία περί καθεστώτος μεταξύ της ΕΕ και της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης επιτρέπει την ανάπτυξη μόνιμου σώματος στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Η εν λόγω συμφωνία περί καθεστώτος εφαρμόζεται προσωρινά. Ως τις 5 Νοεμβρίου 2025 είχαν αναπτυχθεί περισσότεροι από 100 συνοριοφύλακες στο πλαίσιο κοινής επιχείρησης σε επτά συνοριακά σημεία διέλευσης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και στον αερολιμένα του Σαράγεβο. Δεδομένου του κεντρικού ρόλου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη βαλκανική οδό, η εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας περί καθεστώτος αποτελεί σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με την παράνομη μετανάστευση και την ασφάλεια, στις οποίες βασίζεται η απόφαση της Ιταλίας να επαναφέρει τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα. Η Επιτροπή επισημαίνει τη χαμηλή αποτελεσματικότητα της τρέχουσας εφαρμογής της συμφωνίας επανεισδοχής μεταξύ Σλοβενίας και Ιταλίας και αναγνωρίζει το περιορισμένο αποτρεπτικό της αποτέλεσμα. Η Επιτροπή αναγνωρίζει την ενεργό δράση των ιταλικών αρχών για την προώθηση της εφαρμογής της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 23α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(51) Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι αρχές των κρατών μελών μπορούν, χωρίς να επαναφέρουν τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα, να συνεχίσουν να ασκούν δημόσιες εξουσίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στη μείωση της παράνομης μετανάστευσης σε εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές.

([7]) Άρθρο 29 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 23 της 24ης Φεβρουαρίου 2026, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 10 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 286 της 25ης Ιουλίου 1998.

(52) Με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν οι ιταλικές αρχές, είναι δύσκολο να διαπιστωθεί ο λόγος για τον οποίο η ενισχυμένη διασυνοριακή αστυνομική συνεργασία, σε συνδυασμό με αστυνομικούς ελέγχους σε παραμεθόριες περιοχές, δεν μπορεί να παράσχει επαρκή εναλλακτική λύση έναντι της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα με δυνητικά ισχυρό αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

(53) Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τρόπος με τον οποίο διενεργούνται οι συνοριακοί έλεγχοι, ήτοι με τη μορφή δειγματοληπτικών ελέγχων βάσει κινδύνου, εξακολουθεί να είναι δυνατός δυνάμει του άρθρου 23 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, χωρίς να απαιτείται η επίσημη επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα ή να διακυβεύεται η ασφάλεια, υπό την προϋπόθεση ότι οι έλεγχοι αυτοί δεν έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους και ότι η συχνότητα, η ένταση και η διάρκειά τους παραμένουν περιορισμένες ([8]).

(54) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σε περίπτωση που η Ιταλία αποφασίσει να αντικαταστήσει τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα με αστυνομικούς ελέγχους, το άρθρο 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα συνεχίσει να επιτρέπει στις ιταλικές αρχές να επαναφέρουν αμέσως τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα προκειμένου να αντιμετωπιστεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια που προκύπτει απροσδόκητα λόγω απρόβλεπτων γεγονότων.

IV. ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ

Η θέση των ιταλικών αρχών

(55) Οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι οι συνοριακοί έλεγχοι διενεργούνται με στοχευμένο και δυναμικό τρόπο βάσει ανάλυσης κινδύνου, σύμφωνα με τη σύσταση (ΕΕ) 2024/268 της Επιτροπής ([9]), με σκοπό να μετριαστούν οι επιπτώσεις της επαναφοράς του ελέγχου στους καλόπιστους ταξιδιώτες και στους διασυνοριακούς πληθυσμούς.

(56) Η ένταση των συνοριακών ελέγχων περιορίζεται στην επαλήθευση των προϋποθέσεων εισόδου που είναι σημαντικές για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής στην οποία βασίζεται η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα και έτσι μειώνεται ο αντίκτυπος των εν λόγω ελέγχων στα ελεγχόμενα πρόσωπα και τη ρευστότητα της διασυνοριακής κυκλοφορίας.

(57) Ο αντίκτυπος της επαναφοράς του ελέγχου ήταν περιορισμένος, καθώς η κυκλοφορία παρέμεινε συνολικά ομαλή. Μέχρι στιγμής δεν έχουν ληφθεί σχετικές καταγγελίες.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(58) Οι κοινοποιήσεις που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές καταδεικνύουν τη δέσμευσή τους να διασφαλίσουν ότι ο αντίκτυπος του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα παραμένει περιορισμένος, όπως επιτάσσει το άρθρο 26 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(59) Ο έλεγχος των συνόρων στα εσωτερικά χερσαία σύνορα με τη Σλοβενία πραγματοποιείται με στοχευμένο τρόπο και βάσει κινδύνου, προκειμένου να περιορίζονται οι επιπτώσεις στις διασυνοριακές μετακινήσεις.

(60) Η Ιταλία έχει λάβει μέτρα, υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής και σε στενή συνεργασία με τα γειτονικά της κράτη μέλη, για να διασφαλίσει τη ροή της κυκλοφορίας διαμέσου του ελέγχου που επανέφερε στα εσωτερικά της σύνορα.

(61) Η Ιταλία έχει κοινοποιήσει τις διασυνοριακές περιφέρειές της σύμφωνα με το άρθρο 42β του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(62) Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα στις διασυνοριακές περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από αυτήν την επαναφορά, δηλαδή στις επαρχίες Gorizia, Udine και Trieste, ακόμη και αν οι επιπτώσεις αυτές ενδέχεται να είναι περιορισμένες.

([8]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουνίου 2017, ποινική διαδικασία κατά Α, υπόθεση C-9/16 (ΕΕ C 277 της 21.8.2017, σ. 10).

([9]) Σύσταση (ΕΕ) 2024/268 της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά σοβαρές απειλές κατά της εσωτερικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης στον χώρο χωρίς έλεγχους στα εσωτερικά σύνορα (ΕΕ L, 2024/268, 17.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(63) Οι σλοβενικές αρχές επιβεβαιώνουν ότι ο αντίκτυπος του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα είναι περιορισμένος. Ως αποτέλεσμα των διμερών επαφών, ελήφθησαν μέτρα για την αντιμετώπιση της μεγάλης συμφόρησης στο συνοριακό σημείο διέλευσης Fernetiči/Fernetti, η οποία ήταν αποτέλεσμα της εκτροπής της κυκλοφορίας λόγω έργων οδοποιίας στον αυτοκινητόδρομο Razdrto-Vipava.

V. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

(64) Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν βασίζεται στην πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου. Η έναρξη εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο τον Ιούνιο του 2026 θα αποτελέσει σημαντική κινητήρια δύναμη για την αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με τις μη επιτρεπόμενες δευτερογενείς μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανησυχιών για τη μετανάστευση και την ασφάλεια που σχετίζονται με την παράνομη μετανάστευση — ανησυχίες που εξέφρασε η Ιταλία ως δικαιολογούσες την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά της σύνορα.

(65) Το δίκαιο της ΕΕ παρέχει ήδη ευρύ φάσμα εργαλείων για την αντιμετώπιση των ανησυχιών που εξέφρασε η Ιταλία και συνδέονται με πτυχές της ασφάλειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως τους υφιστάμενους μηχανισμούς για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας και της επιβολής του νόμου. Σε αυτούς περιλαμβάνονται ο κανονισμός Prüm II, το νέο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και η νέα νομοθεσία για τις εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τους επιβάτες και τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών ([10]). Η έναρξη λειτουργίας του συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) θα διασφαλίσει περαιτέρω τα εξωτερικά σύνορα ([11]).

(66) Επιπλέον, σύμφωνα με τον κανονισμό για τον έλεγχο διαλογής ([12]), ο οποίος αποτελεί μέρος του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο, ο έλεγχος ασφαλείας όλων των σχετικών βάσεων δεδομένων αποτελεί μέρος τόσο του ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα όσο και εντός της επικράτειας.

(67) Οι ιταλικές αρχές θα πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω τη συνεργασία τους και την ανταλλαγή πληροφοριών με την Αυστρία, την Κροατία και τη Σλοβενία, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλης αναθεώρησης των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων επανεισδοχής και/ή της σύναψης πρακτικών ρυθμίσεων για την εφαρμογή της διαδικασίας μεταφοράς δυνάμει του άρθρου 23α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, καθώς και των διμερών συμφωνιών αστυνομικής συνεργασίας της Ιταλίας με γειτονικά κράτη μέλη.

([10]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/982 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την αυτοματοποιημένη αναζήτηση και ανταλλαγή δεδομένων για την αστυνομική συνεργασία, και για την τροποποίηση των αποφάσεων 2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1726, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (κανονισμός Prüm II) (ΕΕ L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj)· Κανονισμός (ΕΕ) 2025/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τη συλλογή και τη διαβίβαση εκ των προτέρων πληροφοριών για τους επιβάτες με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818 (ΕΕ L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj)· οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj)· Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1356 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817 (ΕΕ L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(68) Η Επιτροπή ενθαρρύνει την Ιταλία να αξιοποιήσει την επιτυχή συνεργασία της με τα κράτη μέλη και τρίτες χώρες στην περιοχή, ενισχύοντας περαιτέρω την κοινή επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρχών συνοριοφυλακής και άλλων αρχών επιβολής του νόμου, μεταξύ άλλων μέσω κοινών και μικτών περιπολιών.

(69) Η Επιτροπή συνιστά στην Ιταλία να παρακάμψει τυχόν νομικά ή επιχειρησιακά εμπόδια που ενδέχεται να παρακωλύουν την αποτελεσματική χρήση εναλλακτικών μέτρων. Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που σημειώθηκε σε σχέση με την επιχειρησιακή εφαρμογής της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 23α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(70) Οι ιταλικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν τη ροή της διασυνοριακής κυκλοφορίας και κατά τη διάρκεια προγραμματισμένων έργων υποδομής.

(71) Η Επιτροπή τονίζει ότι η χρήση εναλλακτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας, της νέας διαδικασίας μεταφοράς και των τεχνολογικών λύσεων, μπορεί να αποτελέσει αποδοτικότερο και αποτελεσματικότερο μέσο διασφάλισης υψηλού επιπέδου ασφάλειας και να καταστήσει περιττή την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, και, ως εκ τούτου, τέτοια εναλλακτικά μέτρα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται.

(72) Οι ιταλικές αρχές θα πρέπει να εργαστούν για τη σταδιακή άρση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, με βάση στοχευμένη προσέγγιση προσαρμοσμένη στην κατάσταση στα χερσαία σύνορα Ιταλίας–Σλοβενίας και προσαρμοσμένη ανά απειλή, αξιοποιώντας πλήρως τα διαθέσιμα εναλλακτικά μέτρα που προβλέπονται στη σύσταση (ΕΕ) 2024/268 και τις δυνατότητες που παρέχονται στο πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν για την ενίσχυση και τη συμπλήρωση των υφιστάμενων μέτρων.

(73) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επιτυχής συνεργασία με γειτονικά κράτη μέλη και τρίτες χώρες καθώς και η εφαρμογή εναλλακτικών μέτρων παρέχουν μια στέρεη βάση επί της οποίας η Ιταλία μπορεί να εργαστεί τώρα για τη σταδιακή άρση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, χωρίς να χρειάζεται να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλειά της ή τον έλεγχο της μετανάστευσης. Θα παραμείνει σε στενή επαφή με όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προς επίτευξη αυτού του στόχου.

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 2026.

Για την Επιτροπή
Magnus BRUNNER
Μέλος της Επιτροπής